לח א מיי׳ פ״ט מהל׳ גירושין הלכה יח

סמג עשין נ'טוש"ע אה"ע

סימן קמה סערי ז: למ ב מיי פ"ח מהלי זכייה ומתנה הלכה

כה סמג עשיו פב טוש"ע

ח"מ סי' רג סעיף ב: ב ג מיי' פ"ט מהלכות

עשין נ טוש"ע אה"ע

קמה סעיף ד:

בא דה מיי שם הלכי יו

מב ו מיי פייט מהלי

לאוין קע טוש"ע ח"מ ס רכה סעי' ג וסעי' ד:

עשין נ טוש"ע אה"ע סי

בגב ז מיי פ״ח מהלי

ממח סעי' ב:

מוסף תוספות

א. דתלי תנאיה באם

מחי מחולי זה וושכו וחש.

לוני בווור הדונטבו נווט. רשנ״ל, ב. לא נתקיים תנאו. רשנ״ל, ג. הוי גט.

T. [ד]עתו. מוס׳ הרא״ש.

ה. [ד]משמע להו דאם

וו. [ו] משמע לווו ואם לא יעמוד מחולי זה ה״ק אם יעכבנו חולי זה מלעמוד והרי לא עכבו

ו. משמע הכא דאונסא

דלא שכיח לרבא לא הוי

גיטא. מוס' הרח"ש. I. לשון מוס' בכתובות

ם: בהא פליגי תרי לישני

קמא דרבא. ח. כחולי

ומיחה וכיו"ר. כשר"ח

שום אונס מן הכלל שאין

לפרש דכריו ולומר דאוום

לאותו אונס. ריטב״ה.

י. [ו]מיירי כגון שאמר מעת שאני בעולם. תוס׳

וכו' דמפרש בה טעמא

משום חשש קדושין,

נמי מההוא חששא הוא.

רשנ״ל, יב. [ד]נעשה כאומר מעת שאני בעולם,

שאין דעתו לגרשה, אע״פ

שאומר מהיום. אלא שעה

שאומו מהיום, אלא שצוו אחת לפני מיתתו. מוס' כתוצות כז: ד"ה לה. יג. דמספקא ליה, הוי

משום גט ישן או משום

חשש קידושין. מוס׳ הרא״ש

ווכ"ל הרשב"ל בשם התום" (וכ"ל הרשב"ל בשם התום" עיי"ש). יד. ואם מת מגורשת למפרע, הוי

הרא״ש. עלה בגמ' ברייתא דראוה

יא. מדמייתי

מום'

הרא"ש. דתלי ה. רשנ"א.

טוש"ע שם סעיף

מכירה הלכה ה סמג

גירושין הלכה טז סמג

לא בדפו"ר וברשב"ל איתל יו) בצפוית ובנשביים מימח דרבא, ולפנינו הוא ע"פ הרש"ל, ב) כתובות ג. ב"ב מח: יבמות ל: קי. לעיל לג., נותו יכנווע כ. קי. נעיל נג., ג) תוספתא רפ״ה ע״ש, ד) [סנהדרין יו: וש״נ], ב) ול"ל אגודא פיי כמו על כל גדותיו והן גפי הנהרות. ערוך], ו) כתובות פה., ו) כתובות כו:, ח) לעיל כה:, ע) בדפו"ר דאי אתרינן, י) בדפו"ר וכי אמרינן, י) בדפו . חייוג יא) בדפו"ר אמו חזינן, יא) בדפו"ר אתו למימר יש גט, יב) בר"ן אלא אם ימות, יג) [ע"ו לו:], יד) אמנס עי׳ רש״י לעיל כט: ד"ה מה היא וחוס' שם ד"ה מה היא, טו) [וע"ע תוס׳ כתובות כו: ד״ה לחן,

לעזי רש"י אישקלוש"א. מנעול.

מוסף רש"י כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש. מולה נדעת חכמים, דהל כדת משה וישראל קאמר (יבמות צ:) כל המקדש אשה על דעת שהנהיגו חכמי ישראל דעת שהנהיגו חכתי ישרחנ בישראל הוא מקדשה, שיהיו קיימון קידושין לפי דברי חכמים ויהיו בטלים לפי דברי חכמים על ידי גיטין שהכשירו חכמים (כתובות ג. וכעי״ז לעיל לג.). ואפקעינהו רבנן. על ידי גט זה, לקידושין מיניה. ושוינהו למעות דקידושין מתנה למפרע, בית דין הפקר וירמוח צי) כשיבה נמ לוה אחריהם (כתובות ג.). תינח. למימר אפקעתא, דקדיש בכספא. דנימא גט זה עוקר הקדושין ועושה מעות מתנה מעיקרן (שם וכעי"ז יבמות שם) לו: דהפקר כית דין הפקר גבי ממון דין הפקר גבי ממנון וכאילו קידשה בגזל ובחמם למיא, דלא הוו קדושין רשב"ם ב"ב מח:). קדיש לושר בב מוווי. קי ש בביאה דקי"ל נקדושין (ד:) מכי יקח איש אשה ובעלה, דאשה מתקדשת נמי בכיחה (לעיל לג.) מאי איכא למימר. בשלמת על ידי גע כשר, לע"פ שהקידושין קיימים עד עכשיו, גזירת הכתוב הוא שהגט כורתו ומתיר איסורו מכאו ולהבא. אבל ואתה מכשירו מפני דעתו וחתה תכשירו תפני דעתו של זה שקידשה על דעת חכמים, לכין אתה לומר חכמים, לכין אתה לומר שמעיקרן לא יהו קידושין, ואי קדיש בביאה ואתה עוקר קידושין למפרע מה מהא על ביאמו ורחורוח נהים על בינוטו (בוובות ג.) מאי אפקעתא איכא למימר, האי ביאה מאי מסיק אדעתיה וכיון דאסיק אדעתיה דעתו לפוטרה בכל ענין שימות ומחוך חולי זה הוא קאמר ולא מחמת חולי זה ש ורבא מהדר ליה שויה (יבמות צ:). שויוה דמשונשת היא דהא קשיא רישא לסיפא ולא משום סייעתא דנפשיה קאמר: דא תתייחד עמו אלא בפני עדים. לפי׳ הקונט׳ ניאאיי דפירש מה היא באותן הימים מילתא באפי נפשה היא' אבל בזה גיטיך מהיום אם מתי דרישא לכ"ע הוי גט משעת נחינה לפיכך אתי שפיר דתלי זנות. כיון דבדעתא דרבנן ורבנן אמור דכי לה גט כי האי בגמרא טעמא דמתניחין דלא תחייחד משום חשש קדושין יא ולא משום גט ישן שהרי כבר היה גט משעת נתינה אבל לפי׳ ר״ת ור״ח דמפ׳ דמה היא באותן הימים קאי ארישא אמהיום אם מתי ואפילו הכי לרבי יהודה הרי היא כאשת איש לכל דבריה ואינה מגורשת עד שעה אחת תבטל ביאה דתיהוי בעילת סמוך למיתה יב וקשה לר"י דא"כ אמאי תלי טעמא בגמרא משום חששא דקידושין כיון דעדיין אינה מגורשת ואור"י דודאי לרבי יהודה הוי זנות. (שם ושם וראה רש"י ומוסף רש"י לעיל לג.). קאקי. לווזיס, חיורי. על טעמא משום גט ישן אבל לרבי יוסי דאמר מגורשת ואינה מגורשת "ג ולרבי מאיר דאמר בגמרא דבעילתה תלויה יד איכא למיחש לקדושיןשי :

מסנסו מסנס. אם מת מחולי האחר דהא אמרת לאו עמידה היא וראן קא משמע דן דהדך עד משענתו. פי׳ בשלמא כדקק״ד וגבי גט דמתני׳ הוא דבעינן אומדנא משום דמחולי זה קאמר לה: לא סבירא להו הא דרב הונא. דהיכא דלא אמר לה אם מתי סבירא אע"ג דהלך ממש לריך אומדנא כיון דעמד אינו חוזר אבל למאי להו דאם עמד אינו חוזר: גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיחה. דקאמר דהלך לאו ממש אלא על משענתו אם כן פשיטא דלריך דאי ש עמד חוזר אתו למימר לא הוי

> גט עד דמיית יוקא חזינן דלכי מיית הוי גיטא יאש"מ יש גט לאחר מיתה ואתי לאכשורי זה גיטיך לאחר מיתה ולא ידעו דכיון דלא פריש מידי להכי יהבינא ניהלה שיהא גט מעכשיו וע"מ שימות: לא הוי גיטא. דהא אדעתא דמיית יהב לה והא לא מת: אינו גע. דאונסא דלא שכיח הוא ולא מסיק אדעתיה ולא אמר ים אלא דימות ע"י החולי: מאי שנא רישה כו'. הי הונסה דלה שכיח אסיה אדעתיה רישא נמי ליהוי גיטא דהא מתוך אותו חולי מת דמחולי זה לא משמע אלא מתוך חולי זה: שלחו מתם. על ידי מעשה שחירע בחחד שאמר אם לא אעמוד מחולי זה ואכלו ארי ושלחו הדבר לארץ ישראל והשיבו אין לנו שיהא גט דאונסא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: קביל עליה. המוכר: כל אונסא דמסיליד בה. שיפנה את הלוקח: אפיקו בה נהרא. נוה המלך שיעבירו את הנהר דרך אותה שדה: שפי ליה. העמידה לפניו בשופי: ואימא מרישא. אדמותבת לי מסיפא תסייע לי מרישה: לה היחמר בי מדרשה. במקום ישיבת תלמידי חכמים שיתרצוה: זיל בחר סברא. ומסתבר דאונסא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: זכון שומשמין. לקחו שומשמין: אגור מלחי. שכרו להם ספנים להוליכם לביתם: קבילו עלייהו. המוכרים: כל אונסא דמתיליד. עלייהו בדרך: אסתכר נהר מלכא. ולא יכלו ספינות לעבור שעשו בו סכר שקורין אישקלוש"א: אמרו להו. רב פפא ורב הונא למוכרים אגורו חמרי כו': קאקי חיורי. אווזים לבנים לפי שהיו זקנים: משלחי גלימי. מפשיטין בגדי אנשים כלומר פוסקים עליהם דין להנחתן: בותנר' לח ססייחד עמו. זה שנתן גט ואמר לה מהיום אם מתי לא תתייחד עמו שמא יבא עליה דאיכא למ"ד חיישינן שמא בעל לשם קדושין ולריכה גט שני ולמאן דלא חייש נמי מ"מ פנויה היא ואסור להתייחד עם הפנויה ים:

כחלסת בפני עדים מתנד' "ילא תתייחד עמו אלא בפני עדים אפי' על פי עבר אפי' ע"פ שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם היא באותן הימים רבי יהודה אומר בה בשפחתה סמה

והא קמ"ל דהלך על משענתו הוא דבעיגן אומרנא *אידך אומרנא נמי לא בעינן ישמעת מינה שכיב מרע שניתק מחולי לחולי מתנתו מתנה אין דאמר רבי אלעזר משמיה #דרב שכיב מרע שניתק מחולי לחולי מתנתו מתנה רבה ורבא ילא סבירא להו הא דרב הונא גזירה שמא יאמרו יש גם לאחר מיתה ומי איכא מידי דמדאורייתא לא הוי גימא ומשום גזירה שרינן אשת איש לעלמא אין יכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מיניה א"ל רבינא לרב אשי תינח דקדיש בכספא קדיש בביאה מאי איכא למימר א"ל שויוה רבנו לבעילתו בעילת זנות ת"ר ייוה גימיך מהיום אם מתי מחולי זה ונפל הבית עליו או הכישו נחש אינו גם אם לא אעמוד מחולי זה ונפל עליו בית או הכישו נחש ה"ז גם מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא יהשלחו מתם אכלו ארי אין לנו ההוא גברא דובין אָרעאָ לחבריה קביל עליה כל אונסא דמתיליד לסוף אפיקו בה נהרא אתא לקמיה דרבינא א"ל זיל שפי ליה דהא קבילת עלך כל אונסא דמתיליד א"ל רב אחא בר תחליפא לרבינא אונסא דלא שכיח הוא איגלגל מילתא ומטא לקמיה דרבא אמר להו אונסא דלא שכיח הוא איתיביה רבינא לרבא אם לא אעמוד מחולי זה ונפל עליו בית או הכישו נחש ה"ז גם אמר ליה רבא ואימא מרישא אינו גם א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ומשום דקשיא רישא אסיפא לא מותבינן תיובתא מינה אמר ליה אין כיון דקשיא רישא אסיפא לא איתמר בי מדרשא ומשבשתא היא זיל בתר סברא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע זבן שומשמי אגידא דנהר מלכא אגור מלחי לעבורינהו 🕫 קבילו עלייהו כל אונמא דמתיליד למוף איםתכר נהר מלכא אמרו להו אגורו חמרי אפקינהו ניהלן דהא קבילתו עלייכו

בפרק קמא דכתובות (דף ב:) ללישנא קמא שהוא עיקר כדמוכח בהשולח (לעיל דף לד.) דאין טענת אונס בגיטין כדמפרש התם משום לנועות ומשום פרוצות ומאי מהדר ליה רבא נמי ואימא מרישא דאינו גט והא סבר רבא התם דאין טענת אונס בגיטין ואפי׳ באונסא דלא שכיחא איירי התם דשכיח אמרינן התם דלכ"ע אין אונס דמייתי מהא דפסקיה מברא ודחי אונס דשכיח שאני דהוה ליה לאסוקי אדעתיה ואור"י דאיכא שלשה גווני אונס דאונס דשכיח לגמרי לכ"ע אין אונס ואונס דלא שכיח כלל כגון דשמעתין אפילו לרבא יש אונס אפילו בגיטין דליכא למיגזר משום לנועות דסברא דאנים כיון דלא שכיח כלל ומשום פרולות נמי לא גזור רבנן כיון דלא שכיח כלל ופלוגתא דאין

דהלך ממש ואם עמד אינו חוזר ניחא דנקט הלך לרבותא

אומדנא ולהכי קאמר קמ"ל דהלך על משענתו כו׳: מאי שנא רישא

ומ"ש ביפא. בירושלמי מפרש טעמה

רבה איכא דברישא הריב לא מת

מחולי זה אבל בסיפא אם לא יעמוד

קאמרג והרי לא עמד דלא עמד

משמע בין ע"י החולי בין ע"י דבר

אחר אבל גמרא שלנו אינו סובר

חילוק זה אלא בכולם משמע ליה ד

שימות מתוך חולי זה ה:

איתיביה רבינא לרכא אם לא

עליו הבית. ותימה מאי פריך ליה

רבינא לרבא מגט הא אית ליה לרבא

אעמוד מחולי זה ונפל

טענת אונס היינו בשכיח ולא שכיח ועוד אור"י דאפילו הוי הכא אונס שכיח כי ההוא דכתובות פריך שפיר רבינא דדוקא גבי אם לא באתי מכאן עד י"ב חדש אמרינן אין טענת אונס בגיטין משום לנועות ומשום פרולות אע"ג דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח מ"מ הוי בכלל משמעות לשונו דאם לא באתי משמע בכל ענין שלא יבא אבל אם מת מחולי זה או לא יעמוד מחולי זה משמע

שרולה לומר שאם ימות ע"י החולי

יהא גט אבל אם ימות מחמת דבר

אחר לא יהא גט ולהכי פריך רבינא

דאם איתא דלא אסיק אדעתיה

אונס דלא שכיח משום לנועות ופרולות אין לנו לומר שיהא גט דדמי

לחוכא ואיטלולא דכיון דבכלל משמעות

לשונו נמי לא הוי נפילת בית או

נשיכת נחש אלא ודאי כל אונם

טעמא משום. תוס׳ הרא״ש.

פסקי רי"ד רכה ורכא לא ס"ל להא יאמרו יש גט לאחר מיתה. פי׳ היכא דיהיב לה גט שאם אתה אומר שלא יהא גט אלא אם ימות יאמרו יש גט לאחר מיתה ויכשירו אע"ג דאמר לה זה

ראוה גיטיך אם מתי ולא ידעו ואפקעינהו רבנן מקדש אדעתא דרבנן מקדש אדעתא אין מאן דמקדש אדעתא שרינן אשת שרינן אשת איש לעלמא אין מאן דמקדש אדעתא לאחר מיתה שרינן אשת איש לעלמא אין מאן דמקדש אווא לאחר מיתה שרינן אינו איש לעלמא אין מאן דרבנן ארות שמא אמהור שם לא אחרות היהוד של קל אמהוא שר כינה אך ומקד שהוא בניטא דש"מ אם לא מהו בגן לקדושין מיניה והלכתה תכבול הרבא והכי אמרינן לקמן בפרקין (עה:) אתקין שמואל בגיטא דש"מ אם לא מתי לא יהא גט ואם מאה אנט למימרא שאם יתנו בסחם מיד הוי גט: א"ר אלעוד משמיה דרב ש"מ שניתק מחולי לחולי מתנתו מתנה: ת"ר הרי זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ונפל עליו בית או נשכו נחש או אכלו ארי אינו גט פפי דאונסא דלא שכיח לא שוי אדעתיה לאקנויי עליה דלא להוי גיטא אם יאנס ואדעתא דהכי לא גמר ומקניה. ההוא גט פי דאונסא דלא שכיח לא שוי אדעתיה לאקנויי עליה דלא להוי גיטא אם יאנס ואדעתא דהכי לא גמר ומקניה. ההוא

שם שוקנים היו, משלחי שם שתקפים שם של משלה למקום המשים (כתובות פה. ועייש בגקיון השים). לא תתייחד עמו אלא בפני עדים. שכיב מרע שכתב ומסר גט למשמו על מנת שמם מח יהם גט למסרע ולא מחקק לחלילה, לא מתייחד עמו שמא יבא עליה והוה מרע שכתב ומסר גט למשמו על מנת שמם מח יהם גט למסרע ולא מחקק לחלילה, לא מתייחד עמו שמא יבא עליה והוה תם עפונה ותפן עם משמו של משום של מו של משפר הנו ישן כל שממיחד עמה מאחר שכתפו לה, וטעמא גזירה שמא ליה גע ישן ותקן מים הלל אוסרין לפטור בגע ישן ואיסו גע ישן כל שממיחד עמה מאחר שכתפו לה, וטעמא גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לכנה (כחובות בה). ואפילו על פי עבד. דייה בענד שהיה עתה (שם). שלבה גם בה בשפחתה. וחשמש בפניה (שם), מה היא באותן הימים. זה גיטן מעכשיו אם ממי מחולי זה הרי זה גע אם מח מאותו חולי, מה היא באותן הימים. זה גיטן מעכשיו אם ממי מחולי זה הרי זה גע אם מח מאותו חולי, מה היא כל ימי החולי (לעיל בה:).

יס כל ימי הסולי (דערי בה:).
גם פיי דאונסא דלא שניה אדעתיה לאקנויי עליה דלא הדרי אבהרי אם אם יאנס ואדעתא דהכי לא נמר ומקניה.
גברא דובין ארש אלחבריה קביל עליה כל אונסא דמתיליד לסוף אפיקו בה נהרא. פיי צוה המלך שיביאו הנהר דרך עליה.
אתו לקמיה דרבינא א"ל זיל שפי ליה דהא קבילת עלך כל אונסא דמתיליד בה א"ל רב תחליפא לרבינא אונסא דלא שכיח הוא אינלגל מילתא ומטא לקמיה דרבא אמר להו אונסא דלא שכיח הוא: רב פפא ורב הוגע בריה דרב יהושע ובין שומשמי
אגודא דנהר מלכא אגירו מלחי למעברינה וקבילו עלייהו כל אונסא דמתיליד ביה לסוף מסתכר נהר מלכא. פי׳ נסתם ולא היו הספינות יכולות לעבור אמרו להו אגירו מרו מפני שלבה גם בשפחתה ומה היא באותן הימים
[א"ל] קאקי חיורי משלחי גלימא דאינשי אונסא דלא שכיח הוא והלכתא כרבא: מהתג" לא תתיחד עמו אלא בפני עדים אפילו עבד אפילו שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה ומה היא באותן הימים

כל אונסא דמיתליד אתו לקמיה דרבא

יאמר להו קאקי חיורי משלחי גלימי

ראינשי יאונסא דלא שכיח הוא:

מתני' יילא תתייחד עמו אלא בפני עדים

כאשת